

บรรณานุกรม

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534

พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

กฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยความผิดที่มีโทษทางอาญา พ.ศ. 2553

กฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. 2553

ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครอง พ.ศ. 2562

กฎหมายต่างประเทศ

Canadian Environmental Protection Act 1999.

Code de Justice Administrative

Environment Act 1986.

Grundgesetz - GG

Loi n° 87-1127 du 31 décembre 1987 portant réforme du contentieux administratif

Loi sur la qualité de l'environnement

Mediationsgesetz

National Environment Protection Measures (Implementation) Act 1998

Verwaltungsgerichtsordnung

หนังสือ

- กรรณิกา สุทธิประสิทธิ์ และคณะ. (2555). *โครงการพัฒนาความรู้บุคลากรศาลปกครอง เรื่อง การนำวิธีระงับข้อพิพาททางเลือก (ADR) มาใช้กับคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในศาลปกครอง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลปกครอง.
- กองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม. (2559). *การมีส่วนร่วมของเครือข่ายและอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.
- _____. (2562). *เอกสารแนวทางการปฏิบัติงานตามกฎหมายเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน (สำหรับศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน (นำร่อง))*. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.
- กอบกุล ราชนาคร. (2549). *พัฒนาการของหลักกฎหมายสิ่งแวดล้อมและสิทธิชุมชน*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กิตติพงษ์ กิตยารักษ์. (2550). *การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทและความขัดแย้งในชุมชน*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกษม จันทร์แก้ว. (2536). *สิ่งแวดล้อมศึกษา*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- _____. (2541). *เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม โครงการสหวิทยาการบัณฑิตศึกษา.
- คะเนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ. (2545). *แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 : ปัญหา อุปสรรค และทางออก*. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพลส.
- ชลัท ประเทืองรัตนาน. (2559). *การไกล่เกลี่ยโดยคนกลาง: เส้นทางแห่งการสร้างความสำเร็จร่วมกัน*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2562). *คำอธิบายกฎหมายปกครอง* (พิมพ์ครั้งที่ 28). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- โชติช่วง ท้าววงศ์. (2548). *รวมบทความการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทและความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง*. กรุงเทพฯ: สำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม.

- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และคณะ. (2554). *รายงานการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เอ.พี.กราฟฟิค ดีไซน์และการพิมพ์.
- ปรัชญา อยู่ประเสริฐ. (2547). *รายงานการวิจัยของสำนักวิจัยข้อพิพาทสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การปฏิบัติงานของอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชุมชน (อ.ก.ช.): ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม.
- ภาณุ รังสีสหัส. (2548). *รวมบทความการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทและความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม.
- _____. (2555). *การจัดการความขัดแย้งกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เรื่องการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท*. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2546). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง : หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครองและการกระทำทางปกครอง*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2554). *กฎหมายปกครองภาคทั่วไป*. กรุงเทพฯ: นิติราษฎร์.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2562). *ข้อความคิดและหลักการพื้นฐานบางประการของกฎหมายปกครอง*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- วันชัย วัฒนศัพท์, ถวิลวดี บุรีกุล และศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์. (2550). *คู่มือเพิ่มพลังความสามารถกระบวนการจัดการข้อพิพาท*. กรุงเทพฯ: ศิริภัณฑ์ออฟเซต.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2542). *ศาลปกครองไทย วิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบ โครงสร้างอำนาจหน้าที่และการบริหารงานบุคคลกับศาลปกครองอังกฤษ ฝรั่งเศสและเยอรมนี*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2560). *โครงการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อมเพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- สรวิศ ลิ้มปริงยี. (2555). *การจัดการความขัดแย้งกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท: ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม.
- สราวุธ เบญจกุล. (2539). *เทคนิคการไกล่เกลี่ย: ยุทธศาสตร์ และทฤษฎีการเจรจา*. กรุงเทพฯ: ศาลแพ่ง.

- ส่วนอำนวยความสะดวกเป็นธรรม สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง. (2556). *คู่มือการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท*. กรุงเทพฯ: อาสารักษาดินแดน.
- สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน สำนักงานอัยการสูงสุด. (2554). *คู่มือแนวทางการปฏิบัติงานคณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ม. 61/2*. กรุงเทพฯ: สำนักงานอัยการสูงสุด.
- สำนักส่งเสริมงานตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม. (2559). *การไกล่เกลี่ยสไตล์เปปเปอร์ไนด์ Straus Institute for Dispute Resolution Pepperdine University School of Law*. กรุงเทพฯ: ธนาพรส.
- สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. (2531). *การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุนทดแทนความเสียหายต่อสุขภาพจากมลพิษ*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำนาจ วงศ์บัณฑิต. (2557). *กฎหมายสิ่งแวดล้อม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- อุดมศักดิ์ สันธิพงษ์. (2553). *สิทธิมนุษยชน*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์

- เกสสุดา มุสิกะปาน. (2546). *การขอให้พิจารณาใหม่ในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติภณ สืบมา. (2554). *มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับคดีตามสัญญาประนีประนอมยอมความโดยสำนักงานอัยการสูงสุด*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.
- แจ่มจิรา รัตนะรังสี. (2561). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับความล่าช้าในการดำเนินคดีปกครอง*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จตุพร อินทรเจ้า. (2554). *การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางสิ่งแวดล้อมนอกศาล*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จันจิรา เตตานัง. (2557). *บทบาทศาลปกครองกับคดีสิ่งแวดล้อม*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- ชลิตา ศรีสง่า. (2552). **ข้อจำกัดของกฎหมายในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีแพ่งของศาลยุติธรรม.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยภัทร ทั้งทอง. (2558). **การใช้อำนาจดุลพินิจในนิติกรรมทางปกครองและความรับผิดชอบทางอาญาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ.** คุษฎีนิพนธ์นิติศาสตรคุษฎีบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชุตินา ภูบุญเต็ม. (2562). **การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในศาลปกครอง ศึกษากรณีการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดแก่หน่วยงานทางปกครอง.** สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- จิตาพัสวี่ ทองมา. (2556). **การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในขั้นตอนการอุทธรณ์และร้องทุกข์ของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ณัฐชานาฎ จิตติกัก. (2559). **การไกล่เกลี่ยคดีปกครองทางสิ่งแวดล้อมของศาลปกครอง.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- นาตาชา วศินคิลก ผลพฤกษ์. (2557). **ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองโดยศาลปกครอง.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิตา สุริยะกวางศ์. (2559). **หลักความได้ลัดส่วนกับการกำหนดเอกสิทธิ์ของคู่สัญญาฝ่ายปกครองในสัญญาทางปกครอง.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- บุญตา ศ. ผาบมีชัย. (2547). **กระบวนการว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท : ศึกษาเปรียบเทียบตามกฎหมายไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปฐมพงษ์ สิงห์แดง. (2561). **การกำหนดวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพาทศึกษาในคดีปกครองเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม : ศึกษาเฉพาะกรณีการบรรเทาทุกข์ชั่วคราว.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประพจน์ คล้ายสุบรรณ. (2551). **การระงับข้อพิพาททางสิ่งแวดล้อมในศาลปกครอง.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรคุษฎีบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ประภัสสร ปานป้อมเพชร. (2559). **การคุ้มครองสิทธิเชิงกระบวนการในการมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นตอนการตัดสินใจของรัฐในการดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิศลักษณ์ ทองเจริญ. (2550). **ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ใกล้เคียงข้อพิพาท**. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เพียงพิศ ผลताल. (2549). **การระงับข้อพิพาทในคดีปกครองโดยวิธีการใกล้เคียงข้อพิพาท**. สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัตนลักษณ์ นานนิติธาดา. (2551). **การใกล้เคียงคดีปกครองโดยศาลปกครอง**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัมภ์รดา แก้วสวี. (2563). **ความเป็นผู้เสียหายในคดีสิ่งแวดล้อม**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- รุ่งนภา เจริญพันธ์. (2560). **ผลกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมจากการใช้อำนาจออกคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา 44**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรินทร์ ชยวัชโฒ. (2555). **การใกล้เคียงข้อพิพาทคดีสิ่งแวดล้อมในศาลปกครอง**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วิศสุดา ชกฤษฎ. (2563). **การใกล้เคียงข้อพิพาท ศึกษากรณีบุคคลภายนอกที่ทำหน้าที่เป็นผู้ใกล้เคียงข้อพิพาทในคดีปกครอง**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุภักคินี จันทโรดม. (2555). **ปัญหาการดำเนินคดีกับหน่วยงานรัฐที่กระทำละเมิดในคดีสิ่งแวดล้อมของศาลปกครอง**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อภิรดี สุทธิสมณ์. (2548). **มาตรการหรือวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนการพิพาทในคดีปกครอง**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บทความ และวารสาร

เขตไท ลังการ์พินธุ์. (2560). สิทธิในสิ่งแวดล้อมในรัฐธรรมนูญของประเทศไทยศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*.

จาดูร อภิชาติบุตร. (2561). *เอกสารวิชาการส่วนบุคคลหลักประชาธิปไตย : การมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

จำรัส เลาศักดิ์ และภักพงส์ พจนารถ. (2560). แนวทางการพัฒนารูปแบบกลไกการไต่ถามข้อพิพาท ด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพ*.

ชนันภรณ์ อารีกุล และคณะ. (2560). ความสัมพันธ์มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*.

ธนาชัย สุนทรอนันตชัย. (2561). มาตรการทางกฎหมายในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร ของรัฐและการคุ้มครองปกป้องผู้ให้ข้อมูล. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*.

ประพจน์ คล้ายสุวรรณ. (2550). แนวคิด ทฤษฎี และหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องในคดีสิ่งแวดล้อม. *วารสารวิชาการศาลปกครอง*.

ประเสริฐ สิทธิินวพล. (2561). บทบาทในการดำเนินคดีสิ่งแวดล้อมของศาลยุติธรรมและศาลปกครอง: เซึ่งเปรียบเทียบ. *วารสารกระบวนการยุติธรรม*.

ปรานี สุขศรี. (2559). *หลักกฎหมายทั่วไปในทางปกครองในคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด : ศึกษาหลักความได้สัดส่วน (principle of proportionality) และหลักความเสมอภาค (principle of equality)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลปกครอง.

พงษ์วัฒน์ บุญพิทักษ์. (2563). *การไต่ถามก่อนฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 20 ตี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

พัชณา จิตรมहिมา. (2562). *สาระสำคัญแห่งกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและการสร้างแนวคิดเชิงบวกในการปฏิบัติราชการทางปกครอง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

กิมกร โคมมมงคล. (2562). การคุ้มครองสิทธิและการเข้าถึงความยุติธรรมของคนไร้ที่พึ่งในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง. *วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.

- ยุติธรรม ปัทมะ. (2557). *การควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2532). การควบคุมการใช้ดุลพินิจทางปกครองโดยองค์การตุลาการ. *วารสารกฎหมายปกครอง*.
- ศักดิ์ชาย สุนทรธนาภิรมย์. (2562). บทเรียนการระงับข้อพิพาททางเลือจากต่างประเทศและการนำมาใช้กับคดีสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย. *วารสารการเมืองการปกครอง*.
- อัคราทร จุฬารัตน. (2552). บทบาทใหม่ศาลปกครองไทยในการสัมมนาใหญ่ประจำปี ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2551 ของสถาบันสัญญาธรรมศักดิ์ เพื่อประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หัวข้อ “นิติรัฐ” ในสังคมไทย. *วารสารวิชาการศาลปกครอง*.

เอกสารอื่น ๆ

- กองกฎหมายและคดี (ส่วนกฎหมาย) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. (2563). *รายงานสรุปผลการสัมมนาเรื่อง “การนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทมาใช้ในคดีปกครอง”*. เอกสารรายงานสรุปผลการสัมมนา ในวันอังคารที่ 24 พฤศจิกายน 2563 ณ โรงแรม ทีเค. พาเลซ แอนด์ คอนเวนชั่น.
- คณะกรรมการการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2558). *รายงานของคณะกรรมการการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การจัดตั้งศาลสิ่งแวดล้อมและวิธีพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ....* สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ.
- คำแนะนำของประธานศาลปกครองสูงสุดในการดำเนินคดีปกครองเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2554
- ณัฐพล สกุลเมฆา. (2561). *ข้อความคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการไกล่เกลี่ยในคดีปกครองเยอรมัน*. เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- นพมาศ วรญาณศรี. (2562). *กระบวนการยุติธรรมทางเลือก (การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งและอาญา)*. เอกสารวิชาการเผยแพร่ สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์.
- นฤมล ชนะรัตน์. (2562). *การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางปกครองก่อนฟ้องคดีในระบบกฎหมายเยอรมัน*. เอกสารเผยแพร่ สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง.

- นัทมน คงเจริญ. (2561). *กฎหมายกับสิ่งแวดล้อม*. เอกสารประกอบการเรียนการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญอนันต์ วรรณพาศิษย์. (2563). *การไต่เถียงข้อพิพาทในคดีปกครอง*. เอกสารจัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเสวนาวิชาการ เรื่อง การพัฒนาหลักการสำคัญในปัจจุบันของกระบวนการยุติธรรมทางปกครองไทยในโอกาสครบรอบ 19 ปี ศาลปกครอง วันที่ 9 มีนาคม 2563.
- ประกาศประธานศาลปกครองสูงสุด เรื่อง การจัดตั้งแผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลปกครองสูงสุด ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2554
- ปิยะ ปะตังทา. (2558). *บทบาทของศาลปกครองในการตรวจสอบการใช้อำนาจตามกฎหมายของฝ่ายปกครองภายใต้หลักนิติธรรม*. เอกสารวิชาการส่วนบุคคล การอบรมหลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 3 สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- พัชมา จิตรมहिมา. (2560). *แนวคิดและหลักการไต่เถียงข้อพิพาทในศาลปกครองฝรั่งเศสที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ ค.ศ. 2016 ตามประมวลกฎหมายความยุติธรรมทางปกครอง (code de justice administrative) ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส*. เอกสารนำเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2560. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- ไพรัช โตสสวัสดิ์. (2558). *การไต่เถียงข้อพิพาทในศาลปกครอง*. เอกสารวิชาการส่วนบุคคล การอบรมหลักสูตรนักบริหารการยุติธรรมทางปกครองระดับสูง รุ่นที่ 6 วิทยาลัยการยุติธรรมทางปกครอง สำนักงานศาลปกครอง.
- วรรัตน์ ไคขุนทด. (2558). *สถานการณ์ปัจจุบันของการไต่เถียงข้อพิพาทโดยศาลปกครองเยอรมันและการระงับข้อพิพาทโดยการทำสัญญาประนีประนอมยอมความในศาลปกครองเยอรมัน อันเป็นการยุติข้อพิพาทอย่างมีผลผูกพัน*. เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการ สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง.
- สถาปนิกรูปแห่งชาติ. (2558). *วาระปฏิรูปพิเศษ 6 : การจัดตั้งศาลสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: สถาปนิกรูปแห่งชาติ.

สำนักบริหารยุทธศาสตร์ สำนักงานศาลปกครอง. *รายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ประจำปี 2562*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง สำนักส่งเสริมงานตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม. (2563). *แนวทางการดำเนินการไต่สวนข้อพิพาทก่อนฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 20 ตี (สำหรับเจ้าหน้าที่)*. เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการ สำนักส่งเสริมงานตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม.

อนันต์ คงเรือพันธุ์. (2560). *แนวคิดในการพิจารณาคดีปกครองที่เกี่ยวกับ "ประโยชน์สาธารณะ"*. เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง.

อนันต์ จันทร โอภากร. (2558). *ทางเลือกในการระงับข้อพิพาท: การเจรจาไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทอนุญาโตตุลาการ*. โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *แนวปฏิบัติของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนกลาง ในการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงาน (ฉบับปรับปรุง) ปี พ.ศ. 2563*. เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการ กระทรวงสาธารณสุข.

อัญชติ พูลเต็ม. (2562). *แนวคิดและหลักการไต่สวนข้อพิพาทก่อนฟ้องคดีต่อศาล*. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

อาทิตย์ บุญญะโสภิต. (2559). *หลักนิติธรรมกับการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทของพนักงานฝ่ายปกครอง ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534*. เอกสารวิชาการส่วนบุคคล การอบรมหลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 4 วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

คำพิพากษาศาลปกครองกลางและคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด

คำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ 339/2550

คำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ 1203/2550

คำพิพากษาศาลปกครองเชียงใหม่ที่ 60-77/2552

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ 630/2551

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ฟ. 33/2553

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 79/2547

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 196/2548

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 743/2555

หนังสือภาษาต่างประเทศ

Alexander N., Gottwald W. and Trenzcek T. (2006). “Mediation in Germany: The Long and Winding Road” in *Global Trends in Mediation*. Kluwer Law International.

Bell J., Boyron S., and Whittaker S. (2008). *Principles of French Law*. 2nd ed. New York: Oxford University Press.

Boulle L. (2005). *Mediation: Principles, Process Practice*. 2nd ed. New South Wales: LexisNexis Butterworths.

Brown L. and Bell J. S. (1998). *French Administrative Law*. Fifth Edition. New York: Oxford University Press.

Cadiet L. (2005). *Médiation et arbitrage - Alternative dispute resolution: Alternative à la justice ou justice alternative? - Perspectives comparatives*. Paris: Lexisnexis.

Chabanol Daniel. (2004). *Code de justice administrative*. 2 édition. Paris: Le Moniteur Editions.

Christopher W. Moore. (1999). *The Mediation Process Practice Strategies for Resolving Conflict*. San Francisco: Jossey-Bass.

Cristian Bühring-Uhle. (1996). *Arbitration and Mediation in International Business*. Kluwer Law International.

Dacian C. Dragos and Bogdana Neamtu. (2014). *Alternative Dispute Resolution in French Administrative Proceedings*. Berlin: Springer.

Dadomo C. and Farran S. (1996). *The French Legal System*. Second Edition. London: Sweet & Maxwell.

Eckard Reh binder. (2002). "Germany" in *Access to Justice in Environmental Matters in the EU*. The Hague: Kluwer Law International.

Freckmann, Anke and Wegerich, Thomas. (1999). *The German legal system*. London: Sweet and Maxell.

- Härtel I. (2005). *Mediation im Verwaltungsrecht*. Tübingen: Juristenzeitung.
- Henry J. Brown and Arthur L. (1999). *ADR Principles and Practice*. London: Sweet & Maxwell.
- Isabell Lütkehaus and Izabella Pach. (2020). *Basiswissen Mediation*. Frankfurt am Main: Wolfgang Metzner Verlag.
- Jürgen Klowait and Ulla Gläßer. (2018). *Mediasgesetz: Handkommmentar*. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft.
- Klaus J. Hopt and Felix Steffek. (2013). *Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective*. New York: Oxford University Press.
- Michel Prieur and Jessica Makowiak. (2002). "France" in *Access to Justice in Environmental Matters in the EU*. The Hague: Kluwer Law International.
- Niels S.J. (1999). *Environmental Law in Europe*. The Hague: Kluwer Law International.
- S. Kravachenko and J. Bonnie. (2008). *Human Rights and the Environment*. North Carolina: Carolina Academic Press.
- Sandrine Bélier. (2005). "France" in Nicolas de Sadeleer et al., *Access to Justice in Environmental Matters and the Role of NGOs - Empirical Findings and Legal Appraisal*. Groningen/Amsterdam: Europa Law Publishing.
- Ulrike Hinrichs. (2014). *Praxishandbuch Mediationsgesetz*. Berlin: de Gruyter.
- Vincent Brenot and Mathieu Werner. (2010). "France" in *The International Comparative Legal Guide to: Environment Law 2010 A Practical Cross – Border Insight into Environment Law*. London: Global Legal Group.

เอกสารภาษาต่างประเทศ

- Bereczki I. (2017). Environmental mediation in Germany. *Pro Futuro A Jovo Nemzedekkek Joga Pro Futuro Law of the Future Generations*.
- Boyron and Sophie. (2006). The Rise of Mediation in Administrative law Dispute: Experiences from England, France, and Germany. *Public Law (50th Anniversary Year)*.

- Elena Karpushova, Mykola Starynskyi, Nadiia Horobets, Nataliia Lytvyn and Nina Kamenska. (2021). Settlement of Administrative Disputes with The participation of a judge: Foreign Experience and Implementation in Ukraine. *Journal of Legal.*
- Jacqueline Nolan-Haley. (1989). Teaching Mediation As a Lawyering Role Developments. *Journal of Legal Education.*
- Justice Mensah. (2019) . Sustainable development: Meaning, history, principles, pillars, and implications for human action: Literature review. *Cogent Social Sciences.*
- Karine Gilberg. (2020) . Reforms in the French Administrative Justice System and Alternative Dispute Resolution (ADR) Methods. *Council of Europe.*
- Pierre Renaud. (1994). Comparison between Administrative and Public Mediation Applied in the Field of the Environment and Private Mediation. *Revue de Droit de l'Université de Sherbrooke.*
- Sumudu Atapattu. (2002). The Right to a Healthy life or the Right to Die Polluted? : The Emergence of a Human Right to a Healthy Environment Under International Law”. *Tulane Environmental Law Journal.*